

Factors Affecting Implementation of Management Information System (MIS) in the Library, Museum and Documentation Center of the Islamic Consultative Assembly

Ghasem Ghasemi¹, Seyed Ali Asghar Razavi², Mitra Ghiyasi³

- ¹ PhD, Department of Information Science, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran; Azadgh94@gmail.com
- ² Assistant Professor, Department of Information Science, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran. (Corresponding Author); aa_razavi@yahoo.com
- ³ Assistant Professor, Department of Information Science, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran; mighiasi@gmail.com

Abstract

Purpose: Management information system is an important tool in the management of the organization and has been used mainly to automate the performance of codified management activities. And ultimate goal of creating and implementing this system is to collect, refine, analyze, process, summarize and transmit the past and present information of the organization and related phenomena. This system seeks to provide reliable, complete, accessible and understandable information to users. Management information system is one of the most important achievements in the field of administrative work to improve organizational performance in organizations. The aim of this study was to identify and explain the factors affecting the implementation of management information system in the library, museum and document center of the Islamic Consultative Assembly.

Methods: This research is a mixture of quantitative and qualitative methods. The type of research is qualitative in the first stage in terms of exploratory purpose and quantitative in the second stage with explanatory purpose. In the qualitative section, to identify the factors affecting the management information system, the findings of internal and external research analysis, as well as interviews with experts and Delphi technique have been used. And the data collection tool in the quantitative part of the research is a researcher-made questionnaire taken from the qualitative stage of the research. The statistical population of the qualitative part of the research consists of professors of information science and knowledge departments and managers with the history of library, museum and document center of the Islamic Consultative Assembly. 16 experts were selected by snowball sampling method. The statistical population in a small stage includes all librarians, administrators and officials of the library, museum and documentation center of the Islamic Consultative Assembly of 215 people. Due to the limited population, a census was conducted. Research data analysis was performed using structural equation modeling with Smart-PLS software.

Findings: According to the results, human, organizational and technical factors have been identified as effective factors on the implementation of management information system. The human factor has three sub-factors: managerial, educational and individual, the organizational factor has four sub-factors: environmental, economic, structural and cultural, and for the technical factor, three factors of network and infrastructure, security and user support have been identified.

Conclusion: Managers should pay attention to human, organizational and technical factors in order to implement MIS. Solutions such as full support of managers for implementation, holding seminars and training workshops, upgrading software systems in accordance with information needs and developments, observing security standards and using various hard tools software is recommended.

Keywords: Management Information System, Library, Museum and Documentation Center of the Islamic Consultative Assembly, Human Factors, Organizational Factors, Technical Factors

Article Type: Research Article

Article history: Received: 23 Jan. 2022; Received in revised form: 28 Apr. 2022; Accepted: 7 May. 2022

Citation:

Ghasemi, G., Razavi, S. A. A., Ghiyasi, M. (2022). Factors affecting implementation of management information system (MIS) in the library, museum and documentation center of the Islamic Consultative Assembly. *Librarianship and Information Organization Studies*, 33(3): 92-108. Doi: [10.30484/NASTINFO.2022.3118.2123](https://doi.org/10.30484/NASTINFO.2022.3118.2123)

عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت (MIS) در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

قاسم قاسمی^۱، سید علی اصغر رضوی^۲، میترا قیاسی^۳

^۱. دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران؛ Azadgh94@gmail.com

^۲. استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران (نویسنده مسئول)؛ aa_razavi@yahoo.com

^۳. استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران؛ mighiasi@gmail.com

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف شناسایی و تبیین عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی انجام شده است.

روش: این پژوهش آمیخته و ترکیبی است از شیوه‌های کمی و کیفی. نوع پژوهش در مرحله اول کیفی و از حیث هدف اکتشافی و در مرحله دوم کمی با هدف تبیینی است. جامعه آماری بخش کیفی پژوهش را اساتید گروه‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی و مدیران باسابقه کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی تشکیل داده‌اند که ۱۶ نفر از خبرگان با روش نمونه‌گیری گلوله‌برفی انتخاب شدند. جامعه آماری در مرحله کمی را همه کتابداران، مدیران و مسئولان کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی به تعداد ۲۱۵ نفر تشکیل می‌دهند که با توجه به محدودبودن جامعه، سرشماری انجام شد. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس انجام شده است.

یافته‌ها: با توجه به نتایج، سه عامل انسانی، سازمانی و فنی به‌منزله عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت شناسایی شده است. عامل انسانی شامل سه زیرعامل مدیریتی، آموزشی و فردی است. عامل سازمانی شامل چهار زیرعامل محیطی، اقتصادی، ساختاری و فرهنگی است و برای عامل فنی نیز سه عامل شبکه و زیرساخت، امنیت و پشتیبانی از کاربر شناسایی شده است.

نتیجه‌گیری: با اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، اطلاعات لازم از قسمت‌های مختلف کتابخانه و انواع اطلاعات و گزارش‌های لازم در اختیار مدیران و کارکنان کتابخانه قرار می‌گیرد و به ارتقای بهره‌وری و عملکرد کارکنان و مدیران کمک می‌کند. همچنین پژوهش‌هایی نظیر پژوهش حاضر می‌توانند زمینه‌ساز به‌کارگیری مؤثر سیستم‌های اطلاعاتی در محیط‌های با قابلیت خدمات فرهنگی باشند؛ بنابراین برای موفقیت و تأثیرگذاری مثبت در آینده شغلی، استفاده از حوزه‌های فناوری و سیستم‌های اطلاعاتی امری مهم و ضروری است.

کلیدواژه‌ها: سیستم اطلاعات مدیریت، کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، عوامل انسانی، عوامل سازمانی، عوامل فنی

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۰۳؛ دریافت آخرین اصلاحات: ۱۴۰۱/۰۲/۰۸؛ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۱۷

استناد:

قاسمی، قاسم، رضوی، سیدعلی اصغر و قیاسی، میترا (۱۴۰۱). عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت (MIS) در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی. *مطالعات کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۳۳(۳): ۹۲-۱۰۸.

Doi: 10.30484/NASTINFO.2022.3118.2123

© نویسندگان

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

Doi: 10.30484/NASTINFO.2022.3118.2123

مقدمه

سیستم اطلاعات مدیریت ابزار مهمی در مدیریت سازمان است و عمدتاً برای خودکارسازی عملکرد فعالیت‌های مدون مدیریت و سیستم اداری مدیریت استفاده می‌شود (Democ et al., 2015). هدف نهایی از راه‌اندازی و اجرای این سیستم-ها، گردآوری، پالایش، تجزیه و تحلیل، پردازش، تلخیص و انتقال اطلاعات گذشته و حال سازمان و پدیده‌های مرتبط با آن‌ها در یک نظام اطلاعاتی متمرکز با امکان دسترسی سریع برای مدیران آن‌هاست (عیدی و همکاران، ۱۳۹۳). سیستم اطلاعات مدیریت با هدف کسب اطلاعات ضروری، در مسائلی همچون برنامه‌ریزی، کنترل و تصمیم‌گیری به مدیران یاری می‌رساند و به‌منظور اخذ تصمیم‌های راهبردی و بهینه مدیران را پشتیبانی می‌کند (اشرفی و همکاران، ۱۳۹۷).

نیاز به اطلاعات باعث اهمیت یافتن پیاده‌سازی سیستم اطلاعات مدیریت^۱ در سازمان‌های مختلف می‌شود و به آن‌ها کمک می‌کند که موفقیت‌آمیز و کارآمد عمل کنند (FarajAllah et al., 2018). به‌عبارت‌دیگر، سازمان‌ها برای بقا در محیط امروری، مجبورند از سیستم اطلاعات مدیریت استفاده کنند؛ در غیر این صورت، از عرصه فعالیت‌ها حذف خواهند شد (Adegbore, 2018). سیستم اطلاعات مدیریت از طریق فراهم‌آوردن اطلاعات و گزارش‌های خلاصه و ویژه، نقش مهمی در فرایند تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی مدیران ایفا می‌کند. همچنین ورود و به‌کارگیری سیستم اطلاعات مدیریت در سازمان‌ها، باعث شده است و جوه گوناگون سازمان‌ها تحت تأثیر قرار گیرد (حجازی و صیادی، ۱۳۹۸).

سیستم اطلاعات مدیریت اطلاعات صحیح و خلاصه‌شده را در زمان مناسب به تصمیم‌گیرندگان و مدیران ارائه می‌دهد و امکان تصمیم‌گیری صحیح و دقیق را برای مدیران سازمان و کارشناسان سطوح مختلف سازمان فراهم می‌سازد. این سیستم ضمن گردآوری، پالایش، تجزیه و تحلیل، پردازش، فشرده و تلخیص‌کردن، ذخیره‌کردن و درنهایت انتقال تمامی اطلاعات گذشته و حال سازمان‌ها و پدیده‌های مرتبط با آن‌ها در یک بانک اطلاعاتی متمرکز، امکان دسترسی سریع را برای مدیران و کارشناسان سطوح مختلف سازمان فراهم می‌آورد (Ouriques et al., 2018).

سیستم‌های اطلاعاتی موجب افزایش آگاهی مدیران و کارشناسان سطوح مختلف سازمان شده و اطلاعات پالایش‌شده را به‌منظور تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و کنترل کلیه فرایندها در اختیار سطوح مختلف مدیران قرار می‌دهد و آنان را در هرچه بهتر انجام‌دادن مسئولیت‌ها و فعالیت‌هایشان یاری می‌کند (Msallam et al., 2018).

اهمیت روزافزون فناوری اطلاعات و فرصت‌هایی که برای سازمان‌ها فراهم می‌آورد باعث شده است که سازمان‌ها هزینه فراوانی را به استفاده از آن اختصاص دهند. واضح است که صرف هرگونه هزینه در این زمینه، هنگامی مؤثر است که عوامل مؤثر در پیشبرد و اجرای این سیستم شناسایی و مشخص شوند؛ بنابراین شناسایی عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در هر سازمان بااهمیت و ضروری است.

پژوهش‌های متعددی به شناسایی و واکاوی عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت پرداخته‌اند. هاگس و همکاران در پژوهشی با موضوع توضیح عوامل موفقیت پروژه سیستم اطلاعات نشان دادند که عواملی همچون حمایت مالی، مشارکت کاربر، استفاده از افراد ماهر، مهارت و تجربه و سبک مدیریت، ابزارها و زیرساخت‌ها درحکم عوامل موفقیت پروژه سیستم اطلاعات اند (Hughes et al., 2020). ادگور (۲۰۱۸) ضمن بررسی عوامل مؤثر در سیستم‌های مدیریت کتابخانه یکپارچه در کتابخانه‌های منتخب دانشگاه نیجریه، عوامل فناورانه، سازمانی، فردی (کتابداران) و بودجه را به‌منزله مهم‌ترین عوامل در این سیستم شناسایی کردند که از آن میان، عامل فناورانه اصلی‌ترین عامل به‌شمار می‌رود. برخی پژوهشگران با مرور ادبیات عوامل مؤثر در اجرای سیستم‌های اطلاعات مدیریت در سازمان‌ها، نشان دادند که عوامل سازمانی، عوامل فناوری و عوامل مدیریتی بیشترین تأثیر را در اجرای موفقیت‌آمیز سیستم‌های اطلاعات مدیریت داشته‌اند (Chowdhury & Salahuddin, 2017). همچنین خیرگو و شکوهی (۱۳۹۶) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که عوامل سازمانی، عوامل انسانی و فنی به‌ترتیب در اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی تأثیر مثبت دارند.

امروزه موفقیت کتابخانه‌ها به توانایی آن‌ها در بهره‌گیری از اطلاعات و دانش سازمان و کارکنان و تصمیم‌هایی که کارکنان و مدیران سازمان درخصوص اقدامات و فعالیت‌های خود اتخاذ کرده‌اند بستگی دارد؛ زیرا از این طریق نیازهای کاربران بهتر

برآورده می‌شود. بنابراین، دانش و تجربه‌های کارکنان کتابخانه و همچنین تصمیم‌های مدیریتی با اهمیت است و نیازمند بهره‌گیری از سیستم‌های اطلاعاتی و اجرای سیستم اطلاعات مدیریت. همچنین اجرای سیستم اطلاعاتی مناسب در کتابخانه، اطلاعات لازم از قسمت‌های مختلف کتابخانه و انواع اطلاعات و گزارش‌های لازم را در اختیار مدیران و کارکنان کتابخانه قرار می‌دهد و به ارتقای بهره‌وری و عملکرد کارکنان و مدیران کمک می‌کند (حیدری و همکاران، ۱۳۹۲)

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی از کتابخانه‌های منحصربه‌فرد و قدیمی در سطح کشور است و به دلیل ارتباط و تعامل با کتابخانه‌های دانشگاهی، ملی و کتابخانه‌های پارلمانی دنیا اهمیت فراوانی دارد. این کتابخانه با داشتن مجموعه غنی و ارزشمند، به‌منزله کتابخانه جامع پژوهشی، توجه بسیاری از فرهیختگان داخلی و خارجی را به خود معطوف داشته است. با توجه به نقش کلیدی این کتابخانه، ارائه خدمات مناسب آنان نیازمند بهره‌مندی کامل کارکنان و مدیران آن از سیستم اطلاعات مدیریت است.

با توجه به مطالب ارائه‌شده و اهمیت سیستم اطلاعات مدیریت و با توجه به بهره‌مند نبودن کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی از سیستم اطلاعات مدیریت در این پژوهش، عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی شناسایی و تبیین شده و سؤالات پژوهش به شرح ذیل تدوین شده است.

سؤالات پژوهش

۱. عوامل و زیرعوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی کدام‌اند؟

۲. اولویت‌بندی عوامل و زیرعوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی چگونه است؟

روش شناسی

پژوهش حاضر، با استفاده از روش پژوهش آمیخته انجام شده است. این روش، ترکیبی است از شیوه‌های کمی و کیفی. پژوهش حاضر در مرحله اول از حیث هدف اکتشافی بوده؛ زیرا در پی شناسایی عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی است و از نوع پژوهش کیفی بوده است. در مرحله دوم از حیث هدف، پژوهشی تبیینی به‌شمار می‌رود و از داده‌های کمی استفاده شده است. راهبرد پژوهش در مرحله دوم (روش کمی)، پژوهش پیمایشی است. در این پژوهش، برای تلفیق داده‌های کیفی و کمی از روش تلفیقی اکتشافی طبق الگوی طبقه‌بندی با تأکید بر داده‌های کیفی استفاده شده است.

در مرحله اول پژوهش (بخش کیفی) برای شناسایی عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت، از یافته‌های تحلیل پژوهش‌های داخلی و خارجی و همچنین مصاحبه با خبرگان و انجام تکنیک دلفی استفاده شده است. ابزار گردآوری داده‌ها در مرحله دوم (بخش کمی) پرسش‌نامه محقق‌ساخته برگرفته از مرحله کیفی پژوهش است که به‌منظور تأیید و سنجش عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت استفاده شده است. جامعه آماری بخش کیفی پژوهش را اساتید گروه‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی و مدیران باسابقه کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی تشکیل داده‌اند که از ۱۶ نفر از خبرگان به‌صورت هدفمند و با روش نمونه‌گیری گلوله‌برفی مصاحبه شده است. جامعه آماری پژوهش در مرحله کمی، شامل همه کارکنان، کتابداران، مدیران و مسئولان کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی به تعداد ۲۱۵ نفر است که با توجه به محدود بودن جامعه، سرشماری انجام شد و ۲۱۵ پرسش‌نامه توزیع شد که ۱۹۵ پرسش‌نامه وصول و با استفاده از نرم‌افزارهای اس‌پی‌اس‌اس ۲۴ و پی‌اس‌اس ۲۳/۸ تحلیل شد.

جدول ۱- آمار توصیفی نمونه آماری پژوهش

سن	جنسیت		سن			سابقه شغلی				تحصیلات			
	زن	مرد	۲۰ تا ۳۰	۳۱ تا ۴۰	۴۱ تا ۵۰	زیر ۵	۱-۱۰	۱۱-۲۰	۲۱-۲۵	کارانه	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری
۴	۱۲	۰	۰	۶	۸	۲	۱	۷	۱	۰	۰	۹	۷
۲۵	۷۵	۰	۰	۳۷/۵	۵۰	۱۲/۵	۶/۳	۴۳/۸	۱۲/۵	۶/۳	۰	۵۶/۳	۴۳/۸
۱۱۲	۸۳	۳۱	۳۱	۶۱	۸۴	۱۹	۲۸	۵۴	۶۵	۳۲	۱۴	۹۷	۷۶
۵۷/۴	۴۲/۶	۱۵/۹	۱۵/۹	۳۱/۳	۴۳/۱	۹/۷	۱۴/۴	۲۷/۷	۳۳/۳	۱۶/۴	۷/۲	۴۹/۷	۴/۱

با توجه به نتایج جدول ۱، در بین ۱۶ نفر نمونه بخش کیفی پژوهش، ۷۵ درصد مرد و ۲۵ درصد زن بوده‌اند. به لحاظ سنی، بیشتر شرکت‌کننده‌ها ۴۱ تا ۵۰ سال داشته‌اند و بیشترین سابقه شغلی نیز ۱۱ تا ۱۵ سال بوده است. همچنین بیشترین مدرک تحصیلی کارشناسی ۵۶/۳ درصد بوده است. در بین نمونه بخش کمی پژوهش به لحاظ جنسیتی، ۵۷/۴ درصد زن و ۴۲/۶ درصد مرد بوده‌اند. سن بیشتر شرکت‌کنندگان بین ۴۱ تا ۵۰ سال (۴۳/۱ درصد) و بیشترین درصد فراوانی سابقه شغلی نیز مربوط به سابقه شغلی ۱۱ تا ۱۵ سال بوده است و در نهایت، مدرک تحصیلی ۷/۲ درصد شرکت‌کنندگان کارانه، ۴۹/۷ درصد کارشناسی، ۳۹ درصد کارشناسی ارشد و ۴/۱ درصد دکتری بوده است.

در گام اول و در بخش کیفی پژوهش، پژوهشگر ضمن انجام مطالعات کتابخانه‌ای، بررسی متون داخلی و خارجی و پیشینه‌های پژوهش، پرسش‌نامه‌ای را براساس ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های سیستم اطلاعات مدیریت طراحی کرده و در اختیار خبرگان قرار داده است. در این پرسش‌نامه، پاسخ‌گو باید نظر خود را درباره میزان مناسب بودن هر شاخص مشخص می‌کرد و در پایان پرسش‌نامه، به پاسخ‌گویان این امکان را می‌داد که شاخص‌های دیگری را که در پرسش‌نامه مدنظر قرار نگرفته بود نام ببرند. در نهایت با انجام دو مرحله تکنیک دلفی، در مرحله اول ۵۳ گویه سنجش شد و دو گویه «میزان مقاومت مدیران در برابر تغییر» و «وجود معیارهای مناسب برای سنجش کیفیت سیستم‌های اطلاعاتی موجود در کشور» از بین گویه‌ها حذف شد. مرحله دوم با ۵۱ گویه انجام شد. گفتنی است در این مرحله، خبرگان در ۵۱ شاخص به اجماع رسیدند که با توجه به نظریات خبرگان، این شاخص‌ها در قالب عوامل انسانی، سازمانی و فنی مطابق جدول ۲ طبقه‌بندی شدند.

جدول ۲- عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت حاصل از روش دلفی

ردیف	عامل	گویه
۱	عوامل انسانی	حمایت کامل مدیریت سازمان از پیاده‌سازی سیستم اطلاعات مدیریت
۲		میزان آشنایی مدیران با کاربردها و فواید سیستم اطلاعات مدیریت
۳		وجود دید بلندمدت در مدیران سازمان
۴		احساس ضرورت برای به‌کارگیری سیستم اطلاعات
۵		ثبات مدیریت
۶		دانش و تجربه لازم مدیران درباره ارتباط با سیستم اطلاعات مدیریت
۷		آگاهی و درک و فهم از سهم و نقش مدیران فناوری اطلاعات
۸		انگیزه در مدیران برای پیاده‌سازی سیستم اطلاعات مدیریت
۹		میزان اختیارات مدیران سازمان در پیاده‌سازی سیستم اطلاعات مدیریت
۱۰		ارزیابی اثربخشی سیستم اطلاعات مدیریت به‌طور صحیح توسط مدیران
۱۱		دوره‌های آموزشی مناسب و مرتبط با موضوع سیستم اطلاعات مدیریت

ردیف	عامل	گویه
۱۲		کیفیت مناسب دوره‌های آموزشی برگزارشده در زمینه سیستم اطلاعات مدیریت
۱۳		برگزاری سمینارها و کارگاه‌های آموزشی برای آشنایی با سیستم اطلاعات مدیریت
۱۴		آشنایی کارکنان با سیستم‌های اطلاعات مدیریت و فواید استفاده از آنها
۱۵		انگیزش کارکنان برای کاربرد سیستم اطلاعات مدیریت
۱۶		احساس توانمندی بر اثر به‌کارگیری سیستم اطلاعات مدیریت از طرف کارکنان
۱۷		تجربه مناسب کارکنان در زمینه کار با رایانه
۱۸		میزان اشتیاق و پشتکار برای یادگیری سیستم اطلاعات مدیریت
۱۹		انعطاف‌پذیری کارکنان
۲۰		مؤلفه سازمانی
۲۱	وجود عرضه‌کنندگان واجد شرایط خدمات در حوزه‌های مرتبط با موضوع پیاده‌سازی سیستم اطلاعات مدیریت	
۲۲	وجود نظام ارزشیابی مناسب به‌منظور ارزیابی عملکرد	
۲۳	توجه به توانایی کاربرد سیستم اطلاعات مدیریت	
۲۴	وجود سیستم‌های ارزیابی و نظارتی مناسب	
۲۵	توجه جدی دولت درخصوص استقرار سیستم اطلاعات مدیریت و الزام سازمان‌ها به پیاده‌سازی آن	
۲۶	ریسک سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات	
۲۷	بازده مناسب سرمایه‌گذاری در سیستم اطلاعات مدیریت	
۲۸	اعتبار کافی سازمان‌ها برای پیاده‌سازی سیستم اطلاعات مدیریت	
۲۹	تحلیل و تعیین هزینه منفعت سیستم‌های اطلاعاتی	
۳۰	مقرون به صرفه بودن هزینه‌های پیاده‌سازی سیستم اطلاعات مدیریت در سازمان	
۳۱	وجود واحدی مستقل و توانمند به‌منزله متولی با هدف طراحی و استقرار سیستم اطلاعات مدیریت	
۳۲	وجود نیروی انسانی با دو تخصص مدیریت و رایانه	
۳۳	انطباق ساختار سازمان با نیازهای سیستم اطلاعات مدیریت	
۳۴	ساختار سازمانی منعطف	
۳۵	قابلیت انطباق فرایندهای سازمان با ویژگی‌ها و عوامل سیستم اطلاعات مدیریت	
۳۶	آمادگی سازمان برای مدیریت تغییر و مهندسی مجدد فرایندها	
۳۷	وجود فرهنگ مناسب در زمینه استفاده از کامپیوتر و سیستم اطلاعات مدیریت در سازمان	
۳۸	تأکید مدیران بر اطلاعات سازمان‌دهی شده به‌جای تجربه شخصی در هنگام تصمیم‌گیری	
۳۹	وجود دیدگاه برنامه‌ریزی مستند و علمی در کشور	
۴۰	فرهنگ‌سازی مناسب از طریق برگزاری همایش‌ها و نمایشگاه‌های علمی تخصصی مرتبط با موضوع سیستم اطلاعات مدیریت	
۴۱	مؤلفه رقابتی	توانایی سازمان در پشتیبانی فنی از سخت‌افزارها و نرم‌افزارها از نظر رفع خرابی و به‌روزرسانی
۲		وجود شبکه یکپارچه کشوری در وزارت‌خانه
۴۳		کیفیت مناسب تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری
۴۴		وجود زیرساخت‌های فنی در سازمان (سخت‌افزاری، نرم‌افزاری، شبکه و ...)
۴۵		امنیت داده‌ها و اطلاعات و تصویب قوانین در این خصوص
۴۶		وجود سرویس‌های امنیتی در سطح سخت‌افزار، نرم‌افزار، سیستم عامل و شبکه
۴۷		استفاده از فناوری‌های برتر و ابزارهای مراقبت و نظارت بر پایگاه داده‌ها و اطلاعات

ردیف	عامل	گویه
۴۸		کاربرپسند بودن
۴۹		تبادل پیام بین بخش‌ها
۵۰		سرعت بالا
۵۱		سهولت استفاده از سیستم

با توجه به نتایج جدول ۲، سه عامل انسانی، سازمانی و فنی شامل ۵۱ گویه بوده‌اند: عامل انسانی ۱۹ گویه، عامل سازمانی ۲۱ گویه و عامل فنی ۱۱ گویه.

یافته‌های استنباطی

در گام دوم و در بخش کمی پژوهش، نخست به منظور انجام تحلیل اکتشافی و طبقه‌بندی و شناسایی عوامل انسانی، سازمانی و فنی مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت، پرسش‌نامه‌ای ساختاریافته براساس یافته‌های روش دلفی طراحی و در بین نمونه کمی پژوهش توزیع شد که نتایج حاصل در جدول‌های ۳ و ۴ مشاهده می‌شود.

جدول ۳- نتایج آزمون KMO و بارتلت متغیرهای پژوهش

متغیر	شاخص KMO	آزمون بارتلت	درجه آزادی	سطح معناداری
عوامل انسانی	۰/۹۰۷	۲۴۴۵/۹۷	۱۷۱	۰/۰۰۰
عوامل سازمانی	۰/۸۶۶	۲۸۲۴/۷۷	۲۱۰	۰/۰۰۰
عوامل فنی	۰/۸۳۰	۱۱۶۹/۶۴	۵۵	۰/۰۰۰

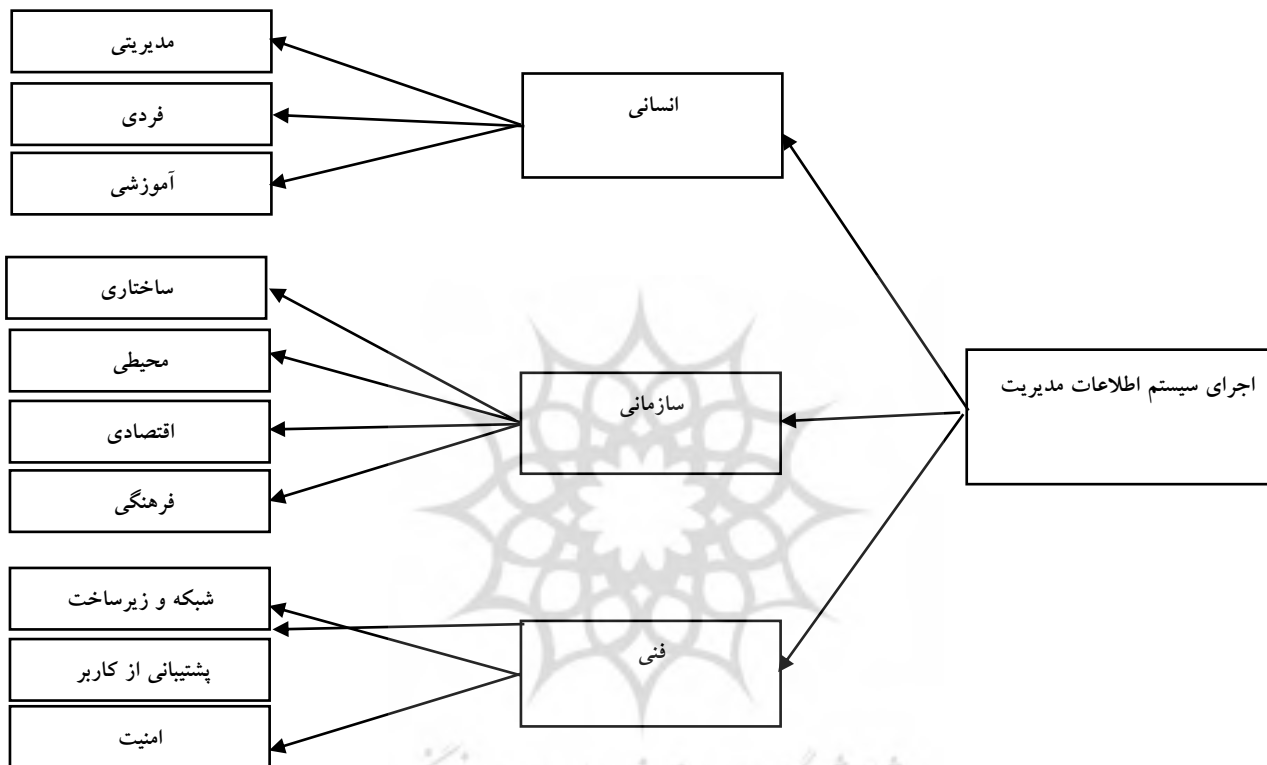
با توجه به نتایج جدول ۳، اندازه کیفیت نمونه به دست آمده برای تمامی عوامل، بزرگ‌تر از ۰/۷ است. همچنین مقدار سطح معناداری آزمون محاسبه شده برای تمامی متغیرهای پژوهش کمتر از ۰/۰۵ به دست آمد و می‌توان نتیجه گرفت که این نتایج حاکی از کیفیت نمونه‌ها برای انجام تحلیل عاملی تأییدی است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول ۴- ماتریس چرخش یافته زیرعامل های فنی، انسانی و سازمانی به شیوه واریماکس

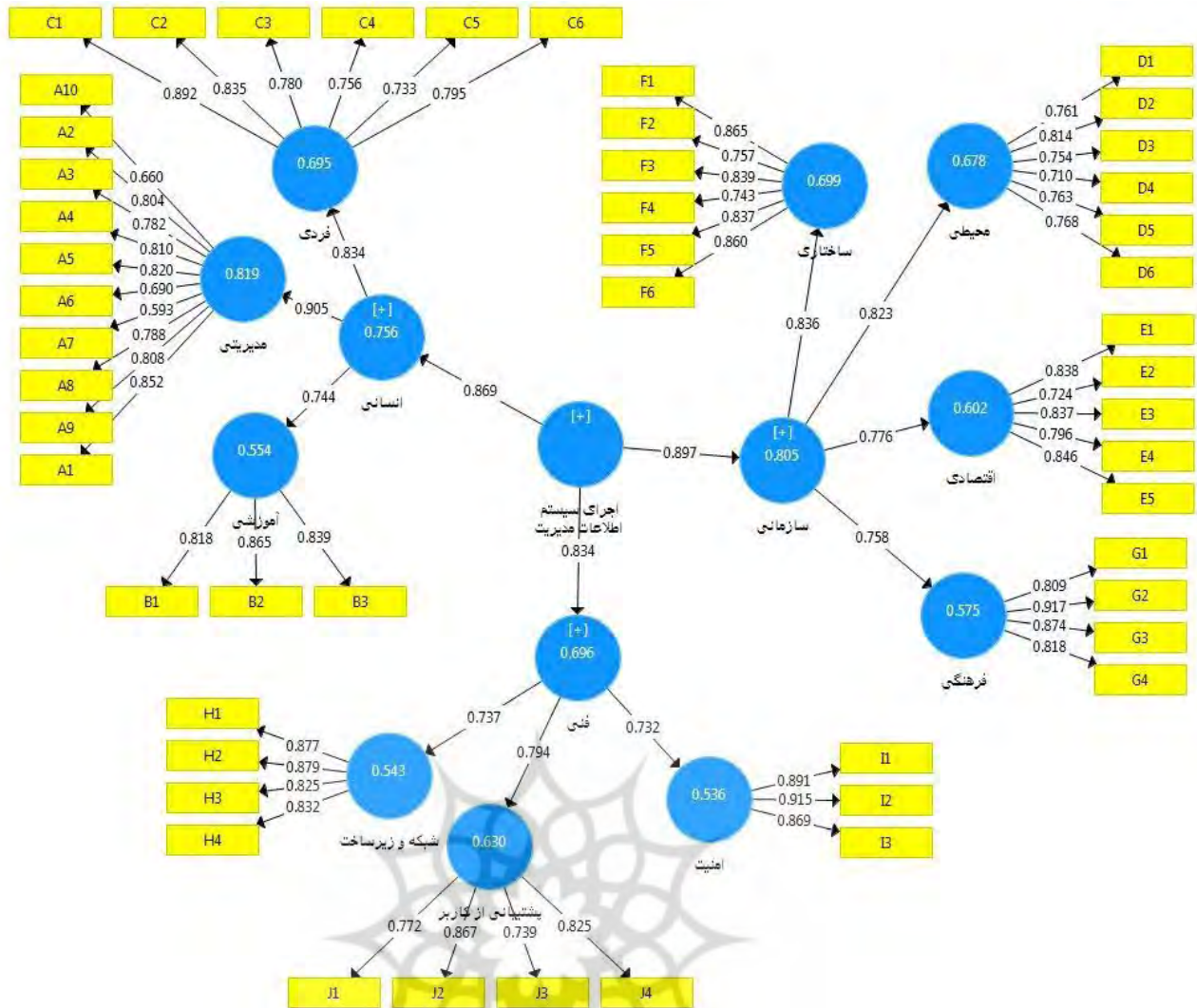
عامل اصلی	ابعاد	معرف	نسبت اشتراک	بار عاملی	عامل اصلی	ابعاد	معرف	نسبت اشتراک	بار عاملی		
عوامل انسانی	مدیریتی	سؤال ۱	۰/۷۴۵	۰/۸۵۰	عوامل سازمانی	مخطی	سؤال ۲۰	۰/۷۵۴	۰/۸۵۱		
		سؤال ۲	۰/۷۲۱	۰/۸۴۳			سؤال ۲۱	۰/۷۶۸	۰/۸۶۴		
		سؤال ۳	۰/۶۶۵	۰/۸۱۰			سؤال ۲۲	۰/۶۴۰	۰/۷۷۱		
		سؤال ۴	۰/۷۱۴	۰/۸۳۸			سؤال ۲۳	۰/۶۸۴	۰/۸۱۸		
		سؤال ۵	۰/۷۰۱	۰/۸۲۹			سؤال ۲۴	۰/۶۷۰	۰/۷۷۷		
		سؤال ۶	۰/۵۸۳	۰/۷۶۳			سؤال ۲۵	۰/۷۵۳	۰/۸۴۸		
		سؤال ۷	۰/۶۱۷	۰/۷۵۷			سؤال ۲۶	۰/۷۲۷	۰/۸۱۲		
		سؤال ۸	۰/۶۶۲	۰/۸۰۴			سؤال ۲۷	۰/۵۹۷	۰/۷۶۵		
		سؤال ۹	۰/۶۷۰	۰/۸۰۳			سؤال ۲۸	۰/۷۳۱	۰/۸۲۳		
		سؤال ۱۰	۰/۶۸۴	۰/۸۰۸			سؤال ۲۹	۰/۷۷۴	۰/۸۵۷		
	آموزشی	سؤال ۱۱	۰/۷۵۵	۰/۸۳۲		اقتصادی	سؤال ۳۰	۰/۷۸۳	۰/۸۵۶		
		سؤال ۱۲	۰/۷۴۹	۰/۸۱۵			سؤال ۳۱	۰/۸۱۵	۰/۸۸۵		
		سؤال ۱۳	۰/۶۵۹	۰/۷۵۵			سؤال ۳۲	۰/۷۲۱	۰/۸۴۰		
		فردی	سؤال ۱۴	۰/۷۱۲			۰/۸۳۰	ساختاری	سؤال ۳۳	۰/۷۹۰	۰/۸۷۴
			سؤال ۱۵	۰/۶۳۸			۰/۷۸۶		سؤال ۳۴	۰/۶۲۱	۰/۷۴۵
			سؤال ۱۶	۰/۷۰۶			۰/۸۲۲		سؤال ۳۵	۰/۷۲۳	۰/۷۷۵
			سؤال ۱۷	۰/۶۳۴			۰/۷۵۷		سؤال ۳۶	۰/۷۸۴	۰/۸۵۶
	عوامل فنی	شبکه و زیرساخت	سؤال ۱۸	۰/۵۹۹		۰/۷۵۵	فرهنگی	سؤال ۳۷	۰/۶۶۰	۰/۷۵۱	
			سؤال ۱۹	۰/۶۳۳		۰/۷۲۶		سؤال ۳۸	۰/۷۸۹	۰/۸۶۵	
		امنیت	سؤال ۲۰	۰/۹۰۲		سؤال ۴۱		۰/۸۲۳	سؤال ۳۹	۰/۷۳۰	۰/۸۰۷
سؤال ۲۱			۰/۸۹۶	سؤال ۴۲	۰/۸۰۳	سؤال ۴۰		۰/۶۷۱	۰/۸۰۷		
سؤال ۲۲			۰/۸۴۶	سؤال ۴۳	۰/۷۲۷	سؤال ۴۸		۰/۶۷۱	۰/۸۰۹		
سؤال ۲۳			۰/۸۷۶	سؤال ۴۴	۰/۷۸۸	سؤال ۴۹		۰/۷۷۶	۰/۸۵۳		
سؤال ۲۴			۰/۷۷۶	سؤال ۴۵	۰/۷۵۷	سؤال ۵۰		۰/۶۵۱	۰/۸۰۲		
سؤال ۲۵			۰/۸۷۰	سؤال ۴۶	۰/۸۰۶	بیشترین از کاربرد پشتیبانی		سؤال ۵۱	۰/۶۶۳	۰/۷۲۸	
سؤال ۲۶			۰/۸۷۲	سؤال ۴۷	۰/۷۷۶						

در جدول ۴، ماتریس چرخش یافته زیرعامل‌های فنی، انسانی و سازمانی به شیوه واریماکس^۱ آورده شده است. مقدار نسبت اشتراک از صفر تا یک در نوسان است. هرچه مقادیر به یک نزدیک‌تر باشند بهتر است. مقادیر کوچک‌تر نشان می‌دهد که متغیر مدنظر به اندازه کافی برای تحلیل عاملی مناسب نیست؛ بنابراین باید از تحلیل خارج شود. معمولاً متغیرهایی که نتوانند بالاتر از ۰/۵ یا ۵۰ درصد از تغییرات را تبیین کنند باید تعدیل یا از مجموعه متغیرها حذف شوند تا در مراحل بعد، در انتخاب و دسته‌بندی عامل‌ها مشکل ایجاد نکنند که با توجه نتایج، تمامی مقادیر بالای ۰/۵ و تأیید شده‌اند. همچنین بارهای عاملی نشان‌دهنده آن است که مجموع عامل‌های استخراج شده به چه میزان توانسته‌اند تغییرات هر متغیر را تبیین کنند. نتایج نشان داد تمامی بارهای عاملی محاسبه شده بزرگ‌تر از ۰/۵ هستند و در نتیجه توانسته‌اند متغیرهای پژوهش را تبیین کنند. با توجه به نتایج روش دلفی در بخش کیفی و تحلیل عاملی اکتشافی (کمی) مدل مفهومی عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در شکل ۱ مشاهده می‌شود:

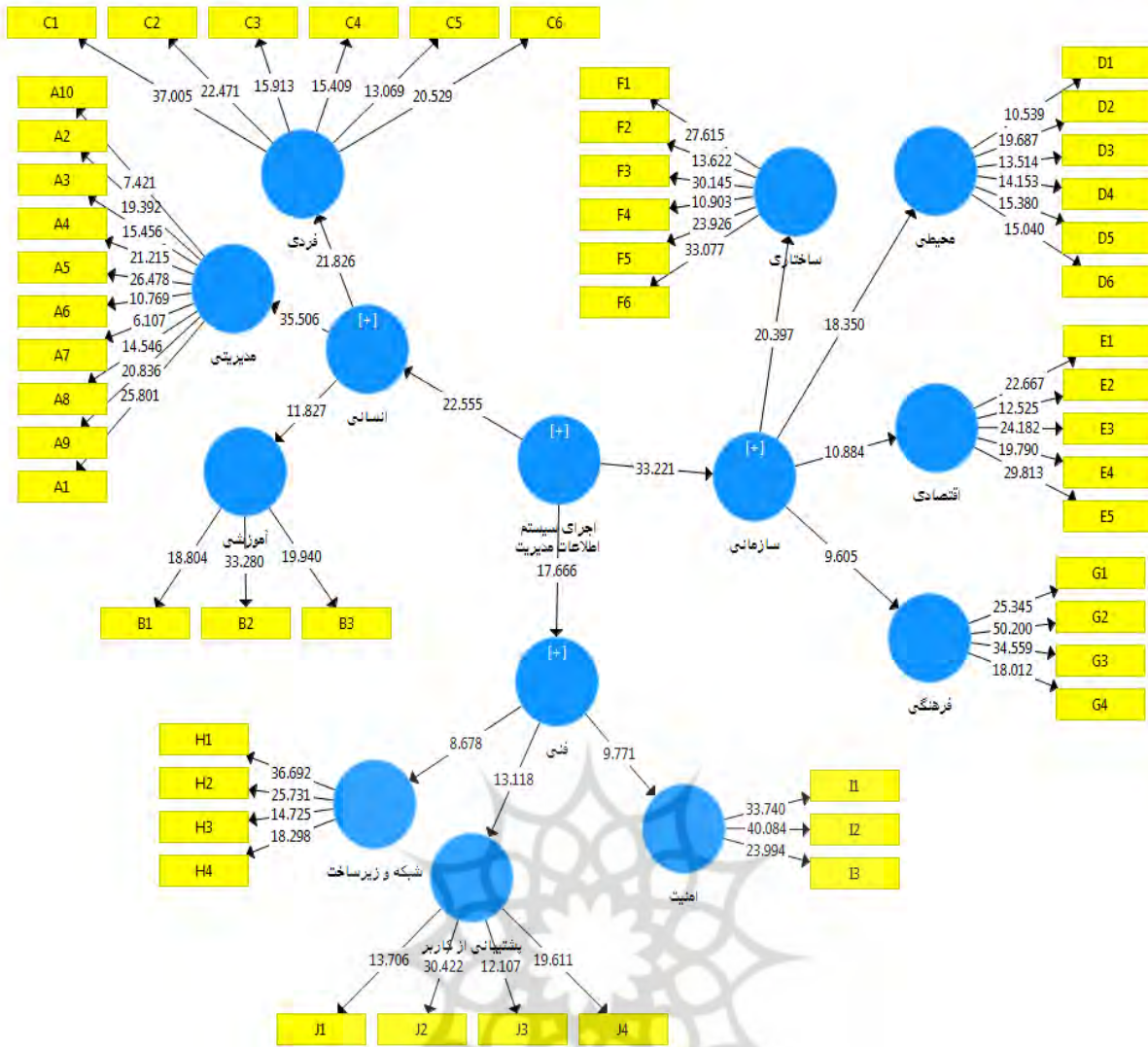
شکل ۱- مدل مفهومی عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت

در ادامه، با هدف برازش مدل مفهومی پژوهش و نیز حصول اطمینان از روایی محتوایی پرسش‌نامه طراحی شده، از روایی تأییدی عاملی و روایی واگرا استفاده شد و به منظور سنجش پایایی پرسش‌نامه‌ها، ضریب آلفای کرونباخ و شاخص پایایی ترکیبی به کار گرفته شد.

نمودار ۱- مدل تحلیل عامل تأییدی عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در حالت تخمین ضرایب استاندارد

نمودار ۱ مدل عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت را در حالت استاندارد و نمودار ۲ در حالت عدد معناداری ضرایب (t-value) نشان می‌دهد. با توجه به نتایج به دست آمده، هریک از بارهای عاملی و ضرایب مسیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادارند؛ زیرا مقدار آماره t محاسبه شده بزرگتر از $1/96+$ است.

نمودار ۲- مدل پژوهش در حالت معناداری (t-value)

در ادامه، شاخص‌های برازش برای الگوی اندازه‌گیری (تحلیل عاملی تأییدی) نیز در جدول ۵ بیان شده است:

جدول ۵- بارهای عاملی، آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و روایی همگرایی اجرای سیستم اطلاعات مدیریت

ابعاد	معرف	بارهای عاملی	آلفای کرونباخ	CR	AVE	ابعاد	معرف	بارهای عاملی	آلفای کرونباخ	CR	AVE
اقتصادی	E1	۰/۸۳۸	۰/۸۶۸	۰/۹۰۴	۰/۶۵۵	فنی	A1	۰/۸۵۲	۰/۹۲۰	۰/۹۳۳	۰/۵۸۵
	E2	۰/۷۲۴					A2	۰/۸۰۴			
	E3	۰/۸۳۷					A3	۰/۷۸۲			
	E4	۰/۷۹۶					A4	۰/۸۱۰			
	E5	۰/۸۴۶					A5	۰/۸۲۰			
ساختاری	F1	۰/۸۶۵	۰/۹۰۰	۰/۹۲۴	۰/۶۶۹		A6	۰/۶۹۰			
	F2	۰/۷۵۷					A7	۰/۵۹۳			
	F3	۰/۸۳۹					A8	۰/۷۸۸			
	F4	۰/۷۴۳					A9	۰/۸۰۸			
	F5	۰/۸۳۷					A10	۰/۶۶۰			
	F6	۰/۸۶۰									
فرهنگی	G1	۰/۸۰۹	۰/۸۷۸	۰/۹۱۶	۰/۷۳۲	آموزشی	B1	۰/۸۱۸	۰/۷۹۳	۰/۸۷۹	۰/۷۰۷
	G2	۰/۹۱۷					B2	۰/۸۶۵			
	G3	۰/۸۷۴					B3	۰/۸۳۹			
	G4	۰/۸۱۸				فردی	C1	۰/۸۹۲	۰/۸۸۶	۰/۹۱۴	۰/۶۴۰
		C2	۰/۸۳۵								

ابعاد	معرف	بارهای عاملی	آلفای کرونباخ	CR	AVE	ابعاد	معرف	بارهای عاملی	آلفای کرونباخ	CR	AVE
شبکه و زیرساخت	H1	۰/۸۷۷	۰/۸۷۶	۰/۹۱۵	۰/۷۲۹		C3	۰/۷۸۰			
	H2	۰/۸۷۹					C4	۰/۷۵۶			
	H3	۰/۸۲۵					C5	۰/۷۳۳			
	H4	۰/۸۳۲					C6	۰/۷۹۵			
امنیت	I1	۰/۸۹۱	۰/۸۷۱	۰/۹۲۱	۰/۷۹۵		D1	۰/۷۶۱			
	I2	۰/۹۱۵					D2	۰/۸۱۴			
	I3	۰/۸۶۹					D3	۰/۷۵۴			
پیشانی از کاربر	J1	۰/۷۷۲	۰/۸۱۴	۰/۸۷۸	۰/۶۴۴	محیطی	D4	۰/۷۱۰	۰/۸۵۵	۰/۸۹۳	۰/۵۸۱
	J2	۰/۸۶۷					D5	۰/۷۶۳			
	J3	۰/۷۳۹					D6	۰/۷۶۸			
	J4	۰/۸۲۵									

در مدل‌های حداقل مربعات جزئی (PLS)^۱، مدل‌های اندازه‌گیری یا همان سازه‌ها به دو دسته سازه‌های انعکاسی و سازه‌های ترکیبی تقسیم می‌شوند. معمولاً اولین معیاری که در مدل‌های اندازه‌گیری انعکاسی بررسی می‌شود پایایی سازگاری درونی است. معیار سنتی برای کنترل آن، آلفای کرونباخ است که برآوردی را برای پایایی براساس هم‌بستگی درونی معرف‌ها ارائه می‌دهد. اگر آلفای کرونباخ بیشتر از ۰/۷۰ باشد، سازگاری درونی و تک‌بعدی بودن بلوک تأیید می‌شود. علاوه بر آلفای کرونباخ، در مدل‌های مسیری پی‌ال‌اس، از پایایی مرکب^۲ نیز برای بررسی پایایی سازگاری درونی و تک‌بعدی بودن بلوک‌ها استفاده می‌شود. اگر میزان این شاخص - که به پی دیلون گلدشتاین^۳ معروف است - بیشتر از ۰/۷۰ باشد، پایایی مرکب مدل تأیید می‌شود.

همچنین به‌منظور تأیید رو بودن مدل‌های اندازه‌گیری، از روایی همگرا^۴ استفاده شده است. روایی همگرا به این معناست که مجموعه معرف‌ها سازه اصلی را تبیین می‌کنند. فورنل و لارکر^۵ (۱۹۸۱) استفاده از متوسط واریانس استخراج شده (ای.وی.ای)^۶ را درحکم معیاری برای اعتبار همگرا پیشنهاد می‌کنند. حداقل ای.وی.ای معادل ۰/۵ بیانگر اعتبار همگرای کافی است؛ به این معنی که متغیر مکنون می‌تواند به‌طور میانگین بیش از نیمی از پراکندگی معرف‌هایش را تبیین کند. براساس جدول ۵، مقادیر به‌دست‌آمده برای آلفای پایایی مرکب بیشتر از ۰/۷۰ است که نشان‌دهنده پایایی مطلوب متغیرهای پژوهش است؛ بنابراین مدل‌های اندازه‌گیری از پایایی مطلوبی برخوردارند. همچنین مقدار ای.وی.ای برای متغیرهای مکنون نیز بالاتر از ۰/۵ است؛ بنابراین گفتنی است که روایی همگرای مدل‌های اندازه‌گیری مطلوب است.

جدول ۶- ماتریس سنجش روایی واگرا به روش فورنل و لاکر

عوامل فنی	عوامل سازمانی	عوامل انسانی	سازه‌های پژوهش
		۰/۷۴۴	عوامل انسانی
	۰/۷۲۰	۰/۶۰۵	عوامل سازمانی
۰/۷۱۱	۰/۶۹۱	۰/۶۲۰	عوامل فنی

1. Partial Least Squares

2. Composite Reliability

3. Dillon Goldstein

4. Convergent Validity

5. Fornell-Larcker

6. Average variance extracte (AVE)

روایی افتراقی نیز با استفاده از معیار فورنل - لارکر بررسی شده که نتایج آن در جدول ۶ مشاهده می‌شود. مقدار جذر ای.وی.ای متغیرهای مکنون در پژوهش حاضر، که در خانه‌های قطر اصلی ماتریس قرار گرفته‌اند، از مقدار هم‌بستگی میان آن-ها، که در خانه‌های زیرین و راست قطر اصلی قرار دارند، بیشتر است. از این رو می‌توان اظهار داشت که در پژوهش حاضر، سازه‌ها (متغیرهای مکنون) در مدل، تعامل بیشتری با شاخص‌های خود دارند تا با سازه‌های دیگر، به عبارت دیگر روایی واگرایی مدل در حد مناسب است. در نهایت نیز شاخص نیکویی برازش مدل (جی.ا.اف)^۱ به صورت میانگین هندسی R^2 و متوسط اشتراک محاسبه می‌شود:

$$GOF = \sqrt{\text{Communality} \times \overline{R^2}}$$

جدول ۷- شاخص بررسی اعتبار جی.ا.اف

GOF	R^2	Communality	متغیرها
۰/۵۱۲	۰/۷۵۶	۰/۳۹۴	عوامل انسانی
	۰/۸۰۵	۰/۳۵۸	عوامل سازمانی
	۰/۶۹۶	۰/۲۹۵	عوامل فنی
	۰/۷۵۲	۰/۳۴۹	میانگین

با توجه به نتایج جدول ۷، مقدار شاخص نیکویی برازش برابر ۰/۵۱۲ به دست آمد که این مقدار بیشتر از ۰/۴ است؛ در نتیجه برازش کلی مدل تأیید می‌شود.

سؤال ۱: عوامل و زیرعوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی کدام‌اند؟

عوامل و زیرعوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی ابتدا از طریق مصاحبه با خبرگان و روش دلفی و در ادامه با تحلیل عاملی اکتشافی شناسایی شده است. برای تأیید این عامل‌ها و زیرعامل‌ها از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد که نتایج آن در جدول ۸ مشاهده می‌شود.

جدول ۸: نتایج حاصل از یافته‌های تحلیل عاملی تأییدی

متغیر	عامل	t-value	ضریب استاندارد بتا	R^2	زیرعامل	t-value	ضریب استاندارد بتا	R^2	
اجرای سیستم اطلاعات مدیریت	انسانی	۲۲/۵۵۵	۰/۸۶۹	۰/۷۵۶	مدیریتی	۳۵/۵۰۶	۰/۹۰۵	۰/۸۱۹	
					آموزشی	۱۱/۸۲۷	۰/۷۴۴	۰/۵۵۴	
					فردی	۲۱/۸۲۶	۰/۸۳۴	۰/۶۹۵	
	سازمانی				۰/۸۰۵	محیطی	۱۸/۳۵۰	۰/۸۲۳	۰/۶۷۸
						اقتصادی	۱۰/۸۸۴	۰/۷۷۶	۰/۶۰۲
						ساختاری	۲۰/۳۹۷	۰/۸۳۶	۰/۶۹۹
						فرهنگی	۹/۶۰۵	۰/۷۵۸	۰/۵۷۵
	فنی				۰/۶۹۶	شبکه و زیرساخت	۸/۶۷۸	۰/۷۳۷	۰/۵۴۳
						امنیت	۹/۷۷۱	۰/۷۳۲	۰/۵۳۶
						پشتیبانی از کاربر	۱۳/۱۱۸	۰/۷۹۴	۰/۶۳۰

نتایج تحلیل عاملی تأییدی مندرج در جدول ۸ نشان می‌دهند که متغیر اجرای سیستم اطلاعات مدیریت، شامل سه عامل «انسانی، سازمانی و فنی» است. همچنین در سطح اطمینان ۹۹ درصد مقادیر تی - ویلیو^۱ برای هر سه عامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت، در خارج بازه (۲/۵۸، -۲/۵۸) قرار دارند. با توجه به مقدار R^2 و مقادیر بالای آن، می‌توان نتیجه گرفت که متغیرها در سطح قوی قرار دارند. همچنین عامل انسانی شامل سه زیرعامل مدیریتی، آموزشی و فردی است. برای عامل سازمانی، چهار زیرعامل محیطی، اقتصادی، ساختاری و فرهنگی و برای عامل فنی نیز سه عامل شبکه و زیرساخت، امنیت، و پشتیبانی از کاربر شناسایی شده‌اند. همچنین همه مقادیر عدد معناداری محاسبه شده از ۱/۹۶ بزرگ‌تر شده است که نشان‌دهنده تأیید عوامل است.

سؤال ۲: رتبه‌بندی عوامل و زیرعوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی چگونه است؟

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در جدول ۸، در بین سه عامل اصلی شناسایی شده، عوامل سازمانی با ضریب تأثیر ۰/۸۹۷ در اولویت اول و عوامل انسانی و فنی به ترتیب با ضرایب تأثیر ۰/۸۶۹ و ۰/۸۳۴ در اولویت‌های دوم و سوم قرار دارند. در رابطه با زیرعوامل انسانی، عوامل مدیریتی، فردی، و آموزشی با ضریب ۰/۹۰۵، ۰/۸۳۴ و ۰/۷۴۴ به ترتیب در اولویت‌های اول تا سوم قرار گرفته‌اند. در رابطه با زیرعوامل‌های سازمانی، بالاترین ضریب استاندارد (۰/۸۳۶) مربوط به زیرعامل ساختاری و پایین‌ترین ضریب استاندارد (۰/۷۵۸) مربوط به زیرعامل فرهنگی است و در نهایت در رابطه با زیرعوامل فنی، پشتیبانی از کاربر، شبکه و زیرساخت و امنیت به ترتیب با ضرایب تأثیر استاندارد ۰/۷۹۴، ۰/۷۳۷ و ۰/۷۳۲ در اولویت اول تا سوم قرار دارند.

نتیجه‌گیری

با توجه به افزایش رقابت در دنیای امروزی، مدیران برای تصمیم‌گیری در سازمان‌های امروزی با چالش‌های فراوانی مواجه‌اند. مدیران برای تصمیم‌گیری در سازمان و همچنین هماهنگی بین بخش‌های مختلف نیازمند اطلاعات به‌موقع و باکیفیت‌اند؛ در نتیجه وجود سیستم اطلاعاتی مناسب برای سازمان‌های امروزی امری ضروری است. از این‌رو، سیستم‌های اطلاعاتی به‌طور چشم‌گیری توجه‌ها را به خود معطوف کرده‌اند و سازمان‌ها هزینه‌های هنگفتی برای ایجاد و توسعه این سیستم‌ها متقبل شده‌اند. بنابراین، شناسایی و ارزیابی عوامل موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی برای درک ارزش و کارایی سیستم‌های اطلاعاتی و توجیه هزینه‌های پرداخت شده در راه‌اندازی و توسعه این سیستم‌ها، لازم و حیاتی است. بنابراین، در این پژوهش با توجه به نتایج پژوهش عوامل انسانی شامل زیرعوامل مدیریتی، فردی و آموزشی، عوامل سازمانی با زیرعوامل ساختاری، محیطی، فرهنگی و اقتصادی و عوامل فنی با زیرعوامل امنیت، شبکه و زیرساخت و پشتیبانی از کاربر به‌منزله عوامل مؤثر در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی شناسایی شدند.

در تفسیر یافته‌های فوق و در رابطه با عوامل انسانی، می‌توان اظهار داشت که اصولاً محققان بر این باورند که عوامل انسانی در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت نقش بسزایی دارند (رسولی و همکاران، ۱۳۹۵؛ حسنی و همکاران، ۱۳۹۵؛ برخوردار و شیرویه‌زاده، ۱۳۹۵؛ Kaur & Aggrawal, 2013 Al-Mamary & Shamsuddin, 2015).

همچنین ویژگی‌ها و مشخصات مدیران و کارکنان به‌منزله یکی از عوامل تأثیرگذار در فرایند اجرای سیستم اطلاعات مدیریت شناخته شده است. به‌طور کلی مدیران و کارکنان تصمیم‌نهایی را برای اجرای سیستم اطلاعات مبتنی بر نیازهای داخلی سازمان یا تغییرات محیطی اتخاذ می‌کنند (Adegboire, 2018).

همچنین در رابطه با عوامل انسانی، حمایت کامل مدیریت سازمان از پیاده‌سازی سیستم اطلاعات مدیریت، میزان آشنایی مدیران و کارکنان با کاربردها و فواید سیستم اطلاعات مدیریت، توانمندی در به‌کارگیری سیستم اطلاعات مدیریت و اشتیاق

و انگیزه برای به کارگیری و یادگیری سیستم اطلاعات مدیریت می تواند موجب اثربخشی بر اجرای سیستم اطلاعات مدیریت شود.

در رابطه با عوامل سازمانی نیز گفتنی است سازمان هایی که درباره اطلاعات آگاهی لازم را دارند، برای مدیریت اطلاعات جدید نظریات بهتری دارند و در اجرای اثربخش سیستم اطلاعات مدیریت موفق ترند (خیرگو و شکوهی، ۱۳۹۶). سازمان هایی که درباره سیستم های اطلاعاتی آگاهی لازم را دارند ساختار و فرایندهای رسمی و منظم و متمرکز برای اجرای سیستم اطلاعات مدیریت دارند و ساختار سازمان با نیازهای سیستم اطلاعات مدیریت منطبق است و قابلیت انطباق فرایندهای سازمان با ویژگی ها و عوامل سیستم اطلاعات مدیریت در سازمان وجود دارد (Ouriques et al., 2018). همچنین سازمان های با اندازه اقتصادی بالاتر و داشتن اعتبار کافی، برای پیاده سازی سیستم اطلاعات مدیریت و قدرت ریسک بالاتر و همچنین اجرای سیستم اطلاعات مدیریت ظرفیت بالاتری دارند. توجه جدی و کافی دولت در خصوص استقرار سیستم اطلاعات مدیریت و الزام سازمان ها به پیاده سازی آن و همچنین تغییر در ساختار سازمان و آمادگی داشتن برای پذیرفتن تغییرات و آمادگی سازمانی داشتن در پذیرش اطلاعات و فناوری های جدید موجب اجرای اثربخش سیستم اطلاعات مدیریت می شود.

در نهایت درباره عوامل فنی می توان اظهار داشت که عوامل فنی و زیرساخت های سیستم های اطلاعات همچون عامل انسانی و سازمانی لازمه تحول و توسعه در سیستم اطلاعات مدیریت اند (رسولی و همکاران، ۱۳۹۵، Al-Mamary & Kaur & Aggrawal, 2013 Shamsuddin, 2015). وجود شبکه های ارتباطی و مخابراتی سریع و مطمئن، گسترش سیستم ها و ارتقای سرعت ارتباطات، وجود بسترهای ارتباطی، وجود بانک های اطلاعاتی، توسعه و گسترش نرم افزاری و سخت افزاری و وجود شبکه های امنیت در محافظت از اطلاعات و وجود سرویس های امنیتی در سطح سخت افزار، نرم افزار، سیستم عامل و شبکه در هر سازمانی نقش مؤثری در پیاده سازی و اجرای سیستم های اطلاعات دارد. در پایان، با توجه به تأثیر معنادار عوامل انسانی، سازمانی و فنی در اجرای سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی پیشنهاد های ذیل مطرح می شود:

- حمایت کامل مدیریت کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی از پیاده سازی سیستم اطلاعات مدیریت.
- برگزاری سمینارها و کارگاه های آموزشی برای آشنایی مدیران و کارکنان با سیستم اطلاعات مدیریت.
- ارتقای نظام های نرم افزاری مرتبط با سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی مطابق با نیازهای اطلاعاتی و پیشرفت های روز.
- رعایت استانداردهای امنیتی و به کارگیری ابزارهای مختلف سخت افزاری و نرم افزاری در راستای تأمین امنیت و دسترسی به سامانه ها.
- تخصیص اعتبار مدیریت کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی برای پیاده سازی سیستم اطلاعات مدیریت.
- استخدام نیروی انسانی متخصص مرتبط با نظام اطلاعاتی، به ویژه به کارگیری مدیران سیستم های اطلاعاتی در کلیه قسمت های کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی و استفاده از نظر مشورتی آنان برای تحلیل و طراحی سیستم اطلاعات مدیریت.
- برگزاری دوره های آموزشی برای آشنا کردن مدیران و کارکنان با کاربرد و اهمیت سیستم اطلاعات مدیریت در کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی.
- دقت در انتخاب و تهیه نظام نرم افزاری از لحاظ رضایت، اعتماد و نوآوری در کاربران، جلوگیری از اتلاف وقت آنان به دلیل کار مضاعف (دستی و مکانیزه) و پیشگیری از فرسودگی شغلی.
- تصویب و اختصاص بودجه ویژه مجلس شورای اسلامی به منظور راه اندازی یا توسعه سیستم های اطلاعات مدیریتی.
- بهبود و افزایش کیفیت خدمات پشتیبانی از کاربران.

اشرفی، حمیدرضا، شریفیان، لیلا و شاهقلیان قهفرخی، مرجان (۱۳۹۷). اهمیت سیستم‌های اطلاعات در سازمان‌ها با تأکید بر سیستم اطلاعاتی تصمیم یار (DSS) و مقایسه با سیستم اطلاعات مدیریت (MIS). رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، ۲(۶)، ۳۳-۴۸.

برخوردار، مرضیه و شیرویه‌زاد، هادی (۱۳۹۵). شناسایی و ارزیابی عوامل کلیدی موفقیت اجرای سیستم‌های اطلاعات مدیریت در سازمان‌های پروژه‌محور، کنفرانس بین‌المللی مهندسی صنایع و مدیریت پایدار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لنجان.

حجازی، اسد و صیادی، یاسر (۱۳۹۸). فراتحلیلی بر رابطه بین به‌کارگیری سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت و بهبود تصمیم‌گیری مدیران. مجله علمی مدیریت فرهنگ سازمانی، ۱۸(۲)، ۲۱۷-۲۴۷.

حسنی، عباس، مرجانی، امیربابک و حقیقت منفرد، جلال (۱۳۹۵). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل موفقیت سیستم اطلاعات مدیریت در سازمان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی گرایش سیستم‌های اطلاعاتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، دانشکده حسابداری و مدیریت.

حیدری، مهدیه، مقیمی، سیدمحمد و خنیفر، حسین (۱۳۹۲). بررسی عوامل حیاتی موفقیت در پیاده‌سازی مدیریت دانش. فصل‌نامه مدیریت فرهنگ، ۱۱(۱)، ۱۴۹-۱۸۴.

خیرگو، منصور و شکوهی، جواد (۱۳۹۶). شناسایی و رتبه‌بندی عوامل کلیدی مؤثر در اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی در سازمان‌های دولتی. فصلنامه علمی-پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات، ۳۲(۳)، ۶۹۵-۷۱۲.

رسولی، حامد، یزدان‌پناه، احمدعلی و قربانی‌زاده، وجه‌الله (۱۳۹۵). شناسایی عوامل مؤثر در استقرار سیستم‌های اطلاعات مدیریت در مؤسسات آموزش عالی کشور. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی گرایش سیستم‌های اطلاعاتی، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده مدیریت و حسابداری.

عیدی، حسین، یکتایار، مظفر، الفتی، امیر و آزادی، رسول (۱۳۹۳). شناسایی و تعیین اولویت موانع استقرار سیستم‌های اطلاعات مدیریت (MIS) در ادارات ورزش و جوانان استان کرمانشاه. مدیریت و فیزیولوژی ورزشی شمال، ۲(۱)، ۴۳-۵۵.

کشته‌گر، عبدالعلی و شکوهی، جواد (۱۳۹۴). تبیین رابطه بین سیستم‌های اطلاعات منابع انسانی و اثربخشی مدیریت منابع انسانی. پژوهش‌های مدیریت عمومی، ۸(۲۹)، ۱۳۱-۱۵۲.

References

- Adegboye, A.M. (2018). Adoption factors of integrated library management systems (ILMS) in selected Nigerian university libraries. *Library Philosophy and Practice (e-journal)* 8(1): 1-14.
- Al-Mamary, Y.H., Shamsuddin, A., & Nor Aziati, A.H. (2015). Investigating the key factors influencing on management information systems adoption among telecommunication companies in Yemen: the conceptual framework development, the conceptual framework development. *International Journal of Energy, Information and Communications*, 6(1), 59-68.
- Ashrafi, H., Sharifian, L., & Shahgholian Ghahfarkhi, M. (2018). The importance of information systems in organizations with emphasis on decision-making information system (DSS) and comparison with management information system (MIS), *New research approaches in management and accounting*, 2(6), 33-48. [In Persian]
- Barkhordar, M., & Shirviehzad, H. (2016). *Identification and evaluation of key success factors in the implementation of management information systems in project-based organizations*, International Conference on Industrial Engineering and Sustainable Management, Isfahan, Islamic Azad University, Lenjan Branch, 1-12. [In Persian]
- Chowdhury, S., & Salahuddin, K.M. (2017), A Literature Review of Factors Influencing Implementation of Management Information Systems in Organizations, *International Journal of Business and Management*, 12(8), 72-79.
- Democ, V., Vyhnáliková, Z., & Alác, P. (2015). Proposal for Optimization of Information System, *Procedia Economics and Finance*, 34, 477-484.
- Eidi, H., Yekta Yar, M., Olfati, A., Azadi, R. (2014). Identify and prioritize barriers of management information systems (mis) department of sports and youth of Kermanshah province. *Shomal Journal of Management and Physiology in Sport*, 2(1), 43-56. [In Persian]
- FarajAllah, A.M., El Talla, S.A., Abu-Naser, S.S., & Al Shobaki, M.J. (2018), The Impact of the Leadership Standard in International Quality Models on Improving University Performance through the Intermediate

- Role of the Strategy Standard. *International Journal of Engineering and Information Systems (IJEAIS)*. 2(9), 21-32. [In Persian]
- Hassani, A., Marjani, A., & Haghghat Monfared, J. (2016). *Identifying and Prioritizing the Success Factors of Management Information System in the Organization*. Master Thesis in Public Management, Information Systems, Islamic Azad University, Tehran Branch of Science and Research, Faculty of Accounting and Management, 1-71. [In Persian]
- Hejazi, A., & Sayadi, Y. (2019). A meta-analysis of the relationship between the use of management information systems and the improvement of managers' decision making. *Scientific Journal Organizational Culture Management*, 18(2), 217-247. [In Persian]
- Heydari, M., Moghimi, S., & Khanifar, H. (2013). A Study of Critical Success Factors in Knowledge Management Implementation, *Culture Management Quarterly*, 11(1), 149-184. [In Persian]
- Hughes, D.L., Rana, N.P., & Dwivedi, Y.K. (2020). Elucidation of IS project success factors: an interpretive structural modelling approach, *Annals of Operations Research*, 285(1), 35-66.
- Kaur, B.P., & Aggrawal, H. (2013). Exploration of Success Factors of Information System, *IJCSI International Journal of Computer Science Issues*, 10(2), 226-235.
- Kheirgoo, M., Shokouhi, J. (2017). Identification and ranking of key factors affecting the effectiveness of information systems in government organizations, *Journal of Information Science and Technology Research Institute*, 32(3), 695-712. [In Persian]
- Msallam, A.A., Al-Hila, A.A., & Al-Habil, W.A. (2018). The Reality of Computerized Management Information Systems in the Palestinian Cellular Communications Company – Jawwal, *International Journal of Academic Information Systems Research (IJAIRS)*, 2(11), 1-14.
- Ouriques, R.A.B., Wnuk, K., Gorschek, T., & Svensson, R.B. (2018). Knowledge management strategies and processes in agile software development: a systematic literature review, *International Journal of Software Engineering and Knowledge Engineering*, 29(3), 345-380.
- Rasooli, H., Yazdanpanah, A., & Ghorbanizadeh, V. (2016). *Identifying the factors affecting the establishment of management information systems in higher education institutions*, Master Thesis in Public Management, Information Systems. Allameh Tabatabai University, Faculty of Management and Accounting, 1-111. [In Persian]

